

7/2044
S.K.73

31 Ağustos 2016

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- **23274**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-2044)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 24.02.2016 tarihli ve 43452547-120.07-20772 sayılı yazısı.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'in tarafıma tevcih ettiği 7/2044 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-2044 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

Sorular 1, 2:

1980'li yılların öncesinde, elektrik enerjisi bir kamu hizmeti olarak verildiğinde sektörde yatırımlar önemli oranda zamanında yapılmaktaydı. 2001 yılında enerji sektöründe serbest piyasa'nın oluşturulması amacı ile 4628 Sayılı Kanun çıkarılarak elektrik enerji piyasası açılmış ve elektrik üretim, iletim, dağıtım ile toptan ve perakende satış fiyatları için EPDK'dan lisans almak zorunlu hale getirilmiştir.

Mevcut mevzuata göre enerji üretim yatırımları EPDK tarafından yönetilmektedir. EPDK'ya başvurular sonrası TEİAŞ'ın görüşü alınmaktadır. TEİAŞ'ın, yapılan başvuruyu (yine mevzuat incelendiğinde) ret yetkisinin olmadığı görülmektedir. İletim sistemine bağlantı görüşünün ardından EPDK tarafından lisans verilmektedir. EPDK, verilen lisansların sayısını ve kurulması hedeflenen kapasiteleri tespit etmektedir.

- Elektrik Üretim tesis lisansı kapsamında yatırımın yeri, toplumsal fayda analizi, kapasitenin ihtiyaca yönelik olup olmadığı, kaynağının verimli kullanılıp kullanılmadığı, maliyet açısından verimliliği gibi konularda EPDK tarafından bir çalışma yapılmakta mıdır?

- Mevcut yasal düzenlemeler bu çalışmalara olanak tanımakta mıdır?

Cevaplar 1, 2:

Elektrik piyasasına ilişkin mevzuat çerçevesinde gerçek veya tüzel kişilerin, TEİAŞ veya dağıtım şirketi tarafından işletilmekte olan iletim veya dağıtım sistemlerine bağlantısı ve sistem kullanımı hakkında önergede "TEİAŞ'ın, yapılan başvuruyu ret yetkisinin olmadığı görülmektedir." ifadesi yer almaktadır. Ancak, 28/1/2014 tarihli ve 28896 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Bağlantı Ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin "Bağlantı ve sistem kullanım hakları" başlıklı 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Gerçek veya tüzel kişilerin, TEİAŞ veya dağıtım şirketi tarafından işletilmekte olan iletim veya dağıtım sistemlerine bağlantısı ve sistem kullanımı hakkında;

- Bağlantı yapılması öngörülen tarihte, bağlantı yapılmak istenen noktada şebekenin teknik özelliklerinin yetersiz olması,
- Bağlantı yapılması öngörülen tesisin projesinde, sisteme bağlantıyla ilgili olarak Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuatta yer alan standartların sağlanamaması,
- Yapılması istenilen bağlantı ve elektrik enerjisi nakil işleminin kamu hizmeti yükümlülüklerini engellediğinin, TEİAŞ veya dağıtım şirketi tarafından gerekçeleriyle belgelenmesi,
- Bağlantı yapılması öngörülen tesisin projesi için gerekli olması durumunda, gerilim düşümü, harmonik, elektromanyetik girişim, fliker seviyesi gibi değerlerin, şebekeye giriş veya çıkış noktasında ve iletim ve dağıtım kademelerinde, ilgili mevzuatta belirlenen sınırları karşılamaması durumu,
- Bağlantı yapılması öngörülen tesisin, sistem elektrik enerjisinin kalitesini, ilgili mevzuatta yer alan standartların dışına çıkarması durumu,
- Rüzgar veya güneş enerjisine dayalı üretim tesisi bağlantı taleplerinde, talep edilen bağlantı noktasına oranla ekonomik açıdan daha uygun ve daha düşük sistem kaybı sağlayan bağlantı noktasının varlığı durumu, hariç olumsuz görüş verilemez." hükmü çerçevesinde olumsuz görüş verilebilecek durumlar sıralanmaktadır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "Amaç" maddesi olan 1 inci maddesinde "Bu Kanunun amacı; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanmasıdır." hükmü çerçevesinde yapılacak yatırımın yeri, planlaması, fizibilitesi ve buna

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/2044)**

benzer hususlar yatırımcılar tarafından dikkate alınarak yatırım gerçekleştirilmektedir. Diğer taraftan, elektrik piyasasına ilişkin mevzuat gereği, başvuruda bulunan tüzel kişilere lisans verilebilmesi için ilgili mevzuatta belirlenen diğer yükümlülüklerin yanında, kurulması planlanan üretim tesisine ilişkin olarak, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamındaki çalışmaların da tamamlanarak, söz konusu projeler hakkında “ÇED Olumlu Kararı” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı alınması gerekmektedir. ÇED Yönetmeliği kapsamındaki çalışmalar ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Ayrıca, Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamında, kurulması planlanan tesisler teknik olarak incelendiği gibi, “Halkın Katılımı Toplantısı” yapılarak üretim tesisinin kurulması planlanan bölgedeki vatandaşların görüşleri de dikkate alınmaktadır.

Ayrıca 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ), üretim kapasite projeksiyonu kapsamında her yıl gelecek beş yılı kapsayacak şekilde, kısa ve orta dönem arz-talep dengesini belirleyerek Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) sunmaktadır. EPDK internet sitesinde yer alan Türkiye Elektrik Enerjisi 5 Yıllık Üretim Kapasite Projeksiyonu (2015-2019) yatırımcılar için yol gösterici olmaktadır. Bu çalışma ile sistemde enerji açığının oluşabileceği yıl belirlenmekte olup, bunun neticesinde yatırımcılara sistemde yeni yatırımlara ihtiyaç duyulacağı zamanın gösterilmesi amaçlanmaktadır. Açığın oluşacağı yıl dikkate alınarak yapılacak yatırım doğrultusunda uygun bir süre öncesinde yatırımlara başlanılmasının gerektiği göz ardı edilmemelidir.

Soru 3:

Yönetmenlikle 'Üretim tesisleri için gerekli tüm izin ve onay süreçlerinin lisans/tesis sahibi tarafından süresi içerisinde tamamlanması zorunludur' denilmektedir. Özel sektörün son beş yılda elektrik üretim tesisi yapmak için yıllara göre ayrı ayrı lisans talebi ve lisans alan proje sayısı kaçtır?

Cevap 3:

2016 yılı Şubat ayı sonu itibarıyla son beş yıl için, önlisans ve üretim lisansı başvuru sayıları ile önlisans ve üretim lisansı verilen proje sayısı ve kurulu gücüne ilişkin bilgiler tabloda verilmiştir.

Yıllar	Önlisans Başvurusu Sayısı (Adet)	Üretim Lisansı Başvurusu Sayısı (Adet)	Önlisans Verilen Proje Sayısı (Adet)	Üretim Lisansı Verilen Proje Sayısı (Adet)	Önlisans Verilen Projelerin Kurulu Gücü Toplamı (MW _e)	Üretim Lisansı Verilen Projelerin Kurulu Gücü Toplamı (MW _e)
2011	14	1.577		253		9.431,3
2012	61	601		183		11.044,0
2013	556	358		80		6.822,5
2014	518	477	146	305	9.234,9	13.393,9
2015	2.519	191	96	65	10.647,3	8.429,9
2016	31	12	17	6	179,4	438,0
Toplam	3.699	3.216	259	892	20.061,6	49.559,7

Sorular 4, 5, 6:

- Elektrik üretim tesisi yapmak üzere lisans alan projelerde, süresi içinde tamamlanan ya da sürece uygun çalışma yürüten kaç şirket vardır? Yasada yer alan "Üretim lisansına derçedilen inşaat öncesi süre içerisinde, üretim tesisinin inşaatına başlanması için yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerini ikmal edememiş tüzel kişilere, varsa kalan inşaat öncesi sürelerine ek olarak; yoksa sadece altı ay süre verilir. Mücbir sebepler dışında bu süre içerisinde de yükümlülüklerini ikmal edemeyen tüzel kişilerin lisansları iptal edilir" hükmüne göre iptal

edilen kaç lisans almış şirket vardır?

- 6446 Sayılı Kanuna göre "Mücbir sebep hâlleri ile lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması veya kalan süre içerisinde kurulamayacağını tespit edilmesi hâllerinde lisans iptal edilir ve teminat mektubu irat kaydedilir" denilmektedir. Lisans aldığı halde hiçbir çalışma yapmamış şirketler var mıdır? Teminat mektubu irat kaydedilmiş midir?
- Elektrik üretim tesisi lisansı alındığı halde yatırıma dönüşmeyen girişimlerin sektör ile ilgili sorun yaratacağını düşünüyor musunuz?

Cevaplar 4, 5, 6:

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "Lisans esasları" başlıklı 5 inci maddesinin 7 nci fıkrasında yer alan "Üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiden, önlisans yükümlülüklerinin yerine getirilmesini müteakiben üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması hâlinde irat kaydedilmek üzere, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliğine ve büyüklüğüne göre yatırım tutarının yüzde onunu geçmemek üzere teminat mektubu alınır. Mücbir sebep hâlleri ile lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması veya kalan süre içerisinde kurulamayacağını tespit edilmesi hâllerinde lisans iptal edilir ve teminat mektubu irat kaydedilir. Teminatın alınması, niteliği ve süre uzatımı verilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmü ve Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin "Yaptırımlar ve lisans iptali" başlıklı 27 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan "Üretim lisansı, mücbir sebep halleri ile lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında üretim tesisinin ilgili lisansta belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması veya kalan süre içerisinde kurulamayacağını tespit edilmesi hallerinde iptal edilir." hükmü çerçevesinde tüzel kişiler üretim tesislerini lisanslarında belirtilen inşaat süresi içerisinde tamamlamakla yükümlüdür. Bu kapsamda 39 adet üretim lisansı iptal edilerek teminat mektubu irat kaydedilmiştir.

Soru 7:

Rüzgâr veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi kurulması için beş yıl içinde önlisans başvurusu yapan toplam şirket sayısı kaçtır? Yatırımı uygulamaya dönüşen kaç şirket vardır?

Cevap 7:

2011 yılından 2016 yılı Şubat ayı sonuna kadar rüzgar ve güneş enerjisine dayalı başvurulara ilişkin bilgiler aşağıda yer verilmiştir. Ayrıca, 31 Ocak 2016 tarihi itibariyle rüzgar enerjisine dayalı 114 adet toplam 4.533,6 MW_e kurulu güce sahip tesis işletmeye alınmıştır.

Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Lisanslarına İlişkin Son 5 Yıla Ait Bilgiler

	Toplam Kurulu Gücü (MW _e)	Toplam Sayı (Adet)
Değerlendirmede	303	6
Uygun Bulundu	526	7
Yürürlükte	6.032	165
Genel Toplam	6.861	178

Güneş Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Projelerine İlişkin Bilgiler

	Başvuru Yapıldı	Reddedildi	Sonlandırıldı	Yürürlükte	Genel Toplam
Önlisans	480	4	2	6	497
Üretim Lisansı				2	2
Genel Toplam	480	4	2	8	499